

Edebi Bilgiler (Şiir Bilgisi) - 2

1. Hiçbir şeyden çekmedi dünyada
Nasırdan çektiği kadar
Hatta çirkin yaratıldığından bile
O kadar müteessir değildi
Kundurası vurmadığı zamanlarda
Anmazdı ama Allah'ın
Günahkâr da sayılmazdı.
Yazık oldu Süleyman Efendi'ye

Bu dizelerin şairiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Samimi bir dil kullanmıştır.
B) Şiirlerinde mizaha yer vermiştir.
C) Sıradan insanlar üzerinde durmuştur.
D) Serbest tarzda şiirler söylemiştir.
E) Şairaneliği benimsemiştir.

2. Gaiblerden bir ses geldi: Bu adam,
Gezdirsın boşluğu ense kökünde!
Ve uçtu tepemden birdenbire dam;
Gök devrildi, künde üstüne künde...

Pencereye koştum: Kızıl kıyâmet!
Dediklerin çıktı ihtiyar bacı!
Sonsuzluk, elinde bir mavi tülbent,
Ok çekti yukardan, üstüme avcı.

Bu şiir parçasından şairinin edebî anlayışı hakkında hangisi çıkarılamaz?

- A) Şiirlerinde hece ölçüsünü kullanmıştır.
B) İmge kullanımını önemsemiştir.
C) Saf şiir anlayışına bağlıdır.
D) Söyleyicinin türlü psikolojik hâllerini ele alır.
E) Günlük hayatını şiirlerine yansıtmıştır.

3. Çocuklar ekmek yiyorlar gibidir sesin
Ön dişleriyle belli belirsiz
Bir martı kalıyor gibidir hiç olmayandan
Çünkü biz ikimiz de çirkin değiliz
Evet mi hayır mı pek anlamadan.
...

Sonra biz dağ başlarında apansız kurşunlanan
Süresiz baş dönmesiye çok garip adamların

Bu dizeler dil, içerik ve biçim bakımından incelendiğinde hangi şiir anlayışına ait olduğu söylenebilir?

- A) Millî Edebiyat
B) İkinci Yeni
C) Toplumcu gerçekçilik
D) Hisar
E) Servetifünun

4. Veysel der çıkayım bir yüce dağa
Ağaçlar bezenmiş yeşil yaprağa
Bir gün olur benim düşer toprağa
Karışır toprağa toz olur gider

Bu dördlük için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Şairin adı söylendiği için şiirin son dördlüğüdür.
B) aaab şeklinde kafiyeleşmiştir.
C) Zengin uyak ve redif vardır.
D) Duru bir dille söylenmiştir.
E) Âşık edebiyatı şiir geleneğinin özelliklerini yansıtır.

5. Bizim çocuk yaramaz, evde dinlenip durmaz;
Geçende Fâtih'e çıktık ikindi üstü biraz.

Kömürçüler kapısından girince biz, develer
Kızın merakını celbetti, dâima da eder:

O yamrı yumru beden, upuzun boyun, o bacak,
O arkasındaki püskül ki kuyruğu olacak!

Hakikaten görecek şey değil mi ya? Derken,
Dönünce arkama, baktım: Beş on adım geriden,

Belinde enlice bir şal, başında âbânî,
Bir orta boylu, güler yüzlü pîr-i nûrânî;

Yanında koskocaman bir küfeyle bir çocukcak,
Yavaş yavaş geliyorlar. Fakat tesâdüfe bak:

Çocuk, benim o sabah gördüğüm zavallı yetim...
Şu var ki, yavrucağın hâli eskisinden elim:

Verilen metinden hareketle manzum hikâye türüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olay, kişi, yer ve zaman öğeleri bulunur.
B) Günlük hayata dair konular işlenebilir.
C) Genellikle öğretici hususlar üzerinde durulur.
D) Uyak ve redif gibi ahenk unsurları kullanılmaz.
E) Öykülerden temel farkı, şiir biçiminde yazılmalarıdır.

6. Ağalar gurbetten geldim
Geldim ki nazenin gitmiş
Bir daha saz almam ele
Salınıp gezenim gitmiş

Bu şiir parçasının uyak örgüsü ve tipi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) xaxa - koşma tipi uyak
B) abcb - mani tipi uyak
C) abab - çapraz uyak
D) abba - sarmal uyak
E) abcb - düz uyak

7. Bu dünyada bir nesneye yanar içim göynür özüm
Yiğit iken ölenlere gök ekini biçmiş gibi
- Bu şiir parçasındaki söz sanatının özdeşi aşağıdaki-
lerin hangisinde yoktur?**

- A) Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;
Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.
- B) Kadını bir gürültüye sapladılar
Evler tıkırtıydı, tıkırtı kahkahamın düşürdüğü
çiçekleri bulamadılar fırtınalı bir geceydi çünkü bula-
madılar bombalar, bö sesleri, savaş alabarası...
Yaşamak bir tıkırtıydı, aldırmadılar.
- C) Haykırdı, ak tolgalı beylerbeyi "İlerle!"
Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kabilelerle
- D) Ah bu türküler, köy türküler
Ana sütü gibi candan
Ana sütü gibi temiz.
- E) Traktör
Yaralı bir dinozor
Kazıyor toprağı pençeleriyle

8. haliç'te bir vapuru vurdular dört kişi
demirlemişti eli kolu bağlıydı ağlıyordu
dört bıçak çekip vurdular dört kişi
yemyeşil bir ay gökte dağılıyordu

**Bu dizelerin aşağıdaki sanat akımlarından hangisinin
etkisiyle kaleme alındığı söylenebilir?**

- A) Parnasizm B) Romantizm C) Sürrealizm
D) Sembolizm E) Kübizm

9. I.
Gavgâ-yı vahdeti uzatan Mevlevîleriz
Pâzâr-ı kesret-i kapatan Mevlevîleriz
Devrân-ı birbirine katan Mevlevîleriz
Nâmûs u câhî çâha atan Mevlevîleriz
Dünyâ-yı dünu hîçe satan Mevlevîleriz

II.
Türklüğün vicdânı bir
Dini bir, vatani bir
Fakat hepsi ayrılır
Olmazsa lisani bir

**Bu bentlere yansıyan zihnî yapının sırasıyla hangi şa-
irlere ait olması beklenir?**

- A) Nedim - Namık Kemal
B) Ahmet Yesevi - Karacaoğlan
C) Şeyh Galip - Ziya Gökalp
D) Mevlâna - Tevfik Fikret
E) Hoca Dehhani - Mehmet Emin Yurdakul

10. - Bireyin yalnızlığı ve bunalımı gibi karamsar hâlleri
üzerine odaklanılmıştır.
- Şiir dilinin alışılmış kalıpları yıkılmıştır.
- Soyut ve anlam sarmalarıyla yüklü, kapalı bir anla-
tım tercih edilmiştir.

**II. Yeni sanat anlayışının verilen özelliklerinden yola
çıkarak aşağıdaki şiir parçalarından hangisinin bu
anlayışı örneklediği söylenebilir?**

- A) Şimdi her yerde ne güzeldiniz o kalmış
Yankımış denizlere öbür kadınlara
Dünyada sizinle İstanbul olmak varmış.
- B) Bu bahar havası, bu bahçe;
Havuzda su şırıl şırıldır.
Uçurtmam bulutlardan yüce,
Zıpızplarım pırıl pırıldır.
Ne güzel dönüyor çemberim;
Hiç bitmese horoz şekerim!
- C) Kurbağalara bakmaktan geliyorum
Dedi Yakup, bunu kendine üç kere söyledi
Masalarda oturmuşlardı. Ben oradan geliyorum
Yazı makineleri, kâğıt sesleri
Ben oradan geliyorum.
- D) Mutsuzluktan söz etmek istiyorum
Dikey ve yatay mutsuzluktan
Mükemmel mutsuzluğundan insansoyunun
Sevgim acıyor
- E) Ne zaman elleri zambaklı padişah olursam
Sana uzun heceli bir kent vereceğim
Girilince kapıları yitecek ve boş!

11. Kaş râ kad elif dehân ise mîm
Kıldun ey mâh halkı emrüne râm
(kad: boy, dehân: ağız, mâh: ay, râm: esir)

Bu beyit ile ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin değildir?

- A) Arapça ve Farsçanın etkisi görülmektedir.
B) Ay, sevgiliye benzetilmektedir.
C) Bir gazelden alınmıştır.
D) Sevgili güzelliğinin insanlar üzerindeki tesiri ele alın-
mıştır.
E) Yarım kafiye kullanılmıştır.

12. Kamyonlar kavun taşır ve ben
Boyuna onu düşünürdüm,
Kamyonlar kavun taşır ve ben
Boyuna onu düşünürdüm,
Niksar'da evimizdeyken
Küçük bir serçe kadar hürdüm.

Bu dizeler için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Dize tekrarları bir ahenk unsuru olarak kullanılmıştır.
B) Tabiat unsuruna yer verilmiştir.
C) Yalın bir dili vardır.
D) Hece ölçüsü tercih edilmiştir.
E) Zengin uyak kullanılmıştır.

